

University of Groningen

Onderzoek naar de wijze van rapporteren over opvoedings- en verzorgingsproblematiek bij de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Noord

Kalverboer, Margrite Evelien

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1996

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Kalverboer, M. E. (1996). *Onderzoek naar de wijze van rapporteren over opvoedings- en verzorgingsproblematiek bij de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Noord*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

SAMENVATTING

Dit onderzoek sluit aan bij ontwikkelingen binnen de samenleving die vragen om kwaliteitsverbetering en het vergroten van de samenhang tussen diagnostiek en behandeling in de Jeugdbescherming en de Jeugdhulpverlening. Het onderzoek betreft de ontwikkeling van een systematiek voor onderzoek en rapportage bij opvoedings- en verzorgingsproblemen (2A-zaken) door de Raad voor de Kinderbescherming, vanuit een orthopedagogisch perspectief.

De centrale vraag van dit onderzoek luidt: 'Hoe kan uniformiteit in de rapportage over opvoedings- en verzorgingsproblemen vanuit een orthopedagogisch referentiekader bewerkstelligd worden'. Dit onderzoek is een eerste stap in dit proces. In hoofdstuk 1 wordt het onderzoek theoretisch onderbouwd en wordt de onderzoeksopzet gepresenteerd. Aan de hand van een aantal multicausale verklaringsmodellen wordt vastgesteld waar bij opvoedings- en verzorgingsproblematiek in de rapportage in ieder geval aandacht aan besteed moet worden. Aan het 4-variabelenmodel voor de opvoedingssituatie (Rink, e.a. 1994) worden de ordeningscategorieën ontleend: 'Kind', 'Opvoeder', 'Situatietypes' en 'Situationele context'. Deze worden aangevuld met de ordeningscategorie 'Interactie'. Deze vijf ordeningscategorieën omvatten volgens de multicausale verklaringsmodellen de belangrijkste elementen uit de opvoedings- of verzorgingssituatie en bieden een neutraal ordeningskader om de rapportage te analyseren. Aan de hand van de methode van Glaser en Strauss (1976) wordt een aanzet tot een voorlopige inhoudelijke theorie over pedagogische verwaarlozing ontwikkeld: *het categorieënsysteem van de Raad*. Dit systeem is gebaseerd op de uitspraken die in 124 rapporten uit 1991 van de Raad Noord zijn aangetroffen en wordt in hoofdstuk 2 gepresenteerd en besproken. De relevantie van de kenmerken van dit categorieënsysteem is 'getoetst' aan internationale literatuur welke een overzicht geeft van de actuele stand van zaken op het gebied van theorie over en onderzoek naar 'child abuse' en 'childmaltreatment', begrippen die zich laten vergelijken met het Nederlandse begrip 'pedagogische verwaarlozing'. Op grond van deze toetsing wordt ook een overzicht gegeven van de kenmerken van het categorieënsysteem die in de rapportage onderbelicht worden.

In hoofdstuk 3 wordt van een aantal (in ontwikkeling zijnde) onderzoeksmiddelen voor diagnostiek en behandeling van opvoedingsproblemen onderzocht of ze aanvullingen geven op het categorieënsysteem van de Raad. Deze onderzoeksmiddelen zijn gericht op de Nederlandse situatie.

Er worden slechts enkele aanvullingen gevonden. Het blijkt dat het categorieënsysteem van de Raad de functie van oriëntatiekader heeft, dat wil zeggen aangeeft waar de informatieverzameling op gericht moet zijn. Als zodanig is het systeem vrij volledig. Het systeem bevat in tegenstelling tot de onderzochte middelen geen interpretatiekader en geeft dus niet aan op welke wijze de informatie geïnterpreteerd moet worden.

In hoofdstuk 4 worden de verschillende onderzoeksresultaten geïntegreerd en wordt het definitieve categorieënsysteem gepresenteerd. Dit systeem geeft de aandachtspunten weer voor diagnostiek en behandeling bij pedagogische verwaarlozing. Tenslotte wordt in hoofdstuk 5 de gevolgde onderzoeksmethode ter discussie gesteld. Hierbij wordt tevens aangegeven hoe het categorieënsysteem verder ontwikkeld kan worden en vanuit een orthopedagogisch perspectief kan worden uitgebouwd tot een afgeronde systematiek voor rapportage in 2A-zaken. Daarbij wordt ook ingegaan op wat de plaats en functie van het categorieënsysteem kunnen zijn bij het ontwikkelen van een eenduidig beleid voor de Raad voor de Kinderbescherming in het bijzonder en voor Jeugdbescherming en Jeugdhulpverlening in het algemeen.